

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 17P/57/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113222676
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2014:2113222676.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou Mgr. Luciou Mizerovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1. C., narodený XX.X.XXXX a 2. F. A., narodená XX.X.XXXX, obe maloleté deti bytom ako otec, obe maloleté deti zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, Jarmočná 3, Hlohovec, deti rodičov: matka - F. A., narodená X.X.XXXX, bytom V. 1, S., t. č. D. č. XXX a otec - C. A., narodený XX.X.XXXX, bytom K. XXX, o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom, t a k t o

rozhodol:

I. Súd s účinnosťou od 6.8.2013 až do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva rodičov maloletých detí, zveruje maloletého C. A., nar. XX.X.XXXX a maloletú F. A., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca. Obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

II. Matka je povinná s účinnosťou od 6.8.2013 až do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva rodičov maloletých detí, platiť na výživu maloletého C. sumu 30 eur mesačne a na výživu maloletej F. sumu 50 eur mesačne, ktoré výživné je matka povinná platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca.

III. Nedoplatok matky na zročnom výživnom za obdobie od 6.8.2013 až do 23.4.2014 pre maloletého C. v sume 265,16 eura sa povoľuje matke zaplatiť v mesačných splátkach po 20 eur počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

IV. Nedoplatok matky na zročnom výživnom za obdobie od 6.8.2013 až do 23.4.2014 pre maloletú F. v sume 441,94 eura sa povoľuje matke zaplatiť v mesačných splátkach po 30 eur počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným súdu dňa 6.8.2013 sa otec maloletých detí domáhal úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom, predovšetkým žiadal uložiť matke povinnosť platiť výživné na každé z maloletých detí po 100 eur mesačne. Uviedol, že matka maloletých detí si našla priateľa a odišla zo spoločnej domácnosti. Otec žije s maloletými deťmi v domácnosti spolu s jeho rodičmi, ktorí poberajú len životné minimum a musia mu s deťmi vypomáhať, pretože on sa nemôže zamestnať. Matka sa o deti nezaujíma a svoj príjem využíva len pre svoje osobné potreby. Otec nevlastní žiaden majetok, ani cennosti, nemá vklady v peňažných ústavoch. Všetky finančné prostriedky používa výlučne na základné potreby detí a seba.

Matka maloletých detí v písomnom vyjadrení k návrhu žiadala, aby bol maloletý C. zverený do jej osobnej starostlivosti. Poukazovala na to, že otec detí robí načierno, príjem má každé dva týždne na ruku okolo 2.000 eur. Matka je zamestnaná od 13.9.2013. V septembri na otca prepísala 1 dom, ktorú vlastnila s dohodou, že stiahne výživné na deti a pôžičky si budú platiť napoly. Ak otec dom predal, predal deťom bývanie. Matka nič nevlastní, má len pôžičky, ktoré teraz platí jej matka. Otcovi nechala dom aj nábytky, jej zostali len dlhy. Otec detí robil celý život murára, preto sa môže zamestnať. Jej matka jej vyplatila z rodinného domu pred 8 rokmi sumu 400.000 Sk. Matka dala dom deťom, otec ho predal a peniaze, ktoré jej dala jej matka jej nikto nevráti. Otec nahuckal deti proti nej tak, že ju už nechcú vidieť, nadávajú jej a otec sa tomu smeje. Matka nemá za čo deťom kupovať darčeky, musí chodiť do Bratislavy na kontroly, pričom jedna cesta ju stojí 50 eur.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to rodnými listami maloletých detí, potvrdeniami Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Piešťany zo dňa 7.10.2013, lekáorskými správami matky, listom vlastníctva č. XX, dohodou o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, správou Úradu práce sociálnych vecí a rodiny zo dňa 18.10.2013 o prešetrených pomeroch, predloženými pokladničnými dokladmi, psychologickou správou referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce sociálnych vecí a rodiny zo dňa 7.2.2014, lustráciami v Sociálnej poisťovni, potvrdením Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Piešťany zo dňa 31.3.2013 potvrdením zamestnávateľa matky Luto automotive s.r.o. o príjme, potvrdeniami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany zo dňa 21.8.2014, potvrdením zamestnávateľa matky Personal Network s.r.o. o príjme matky za rok 2012 a 2013, uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 20P/154/2013-19 zo dňa 14.8.2013, obsahom pripojeného spisu 10P/60/2013, ako aj rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 10P/60/2013-106 zo dňa 15.4.2014, a zistil nasledovný skutkový stav:

Otec detí uviedol, že žiada, aby boli maloleté deti zverené do jeho osobnej starostlivosti a matka aby bola zaviazaná na platenie výživného v sume ako uviedol v návrhu. Uviedol, že matka mal. detí utiekla z domu, priznala sa, že má pomer s bratom otca. Otec poberá iba sociálne dávky a tie mu nepostačujú na výživu maloletých detí. Maloletý C. sa matky bojí, utekal pred ňou, keď za ním prišla na futbalové ihrisko. Chcela ho zbiť aj dcéru, preto ich zobral domov. Maloletý C. nechce žiť s matkou, pretože táto sa k deťom nevhodne správa, nadáva im, deti sú alergické na jeho brata. Matka výživné, tak ako bolo stanovené v predbežnom opatrení neplatí. Otec má priateľku, ktorá ale býva v B..

Otec neskôr v konaní uviedol, že pokiaľ ide o obdobie od augusta 2013 až do rozvodu manželstva, boli obe deti v osobnej starostlivosti otca tak, ako to bolo upravené predbežným opatrením. Po rozvode manželstva v lete r. 2014 cez prázdniny mal. F. odišla k matke, ktorá jej však všetko dovolí, maloletá chodí po vonku a fajčí. Mal. C. je u otca. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť k mal. deťom, ktorá bola matke stanovená predbežným opatrením vo veci sp. zn. 20P/154/2013, túto vyživovaciu povinnosť si matka neplnila. Ani raz neprispela na maloleté deti, občas im kúpila nejaké veci, keď si chcela deti získať. K tvrdeniam matky, že mala zaplatiť dvakrát po 80 eur otec uviedol, že tieto sú nepravdivé. V období na čas do rozvodu otec poberal dávky v hmotnej núdzi vo výške 164,70 eura. Prídavky na deti najskôr poberala matka, neskôr ich začal poberať on, avšak nevie uviesť kedy presne to bolo, asi niekedy v r. 2013 potom, čo mu boli deti zverené predbežným opatrením. Okrem toho nepoberal žiadne iné štátne sociálne dávky, nemal žiadny iný príjem. Mesačne má výdavky na plyn v sume 40 eur, na elektrinu v sume 89 eur a z toho čo mu zostane kúpi niečo deťom, oblečenie a topánky.

Matka uviedla, že ona nesúhlasí s tým, aby boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca. Navrhuje, aby bol maloletý C. zverený do osobnej starostlivosti matky a výživné, aby si s otcom vzájomne nevyplácali. S otcom maloletých detí si nerozumeli, preto odišla zo spoločnej domácnosti. Svokra im darovala každému v polovici dom v K. kde bývali. Matka túto svoju polovicu prepísala na otca. Otec robí všetko pre to, aby sa s ňou deti nechceli stýkať. Maloletý C. by s ňou aj chcel bývať. Matka bola k deťom prísnejšia, otec im všetko dovolí. Maloletá F. chodí domov opitá. Otec si nasťahoval do domu priateľku, ktorá má dve deti a ktorú aj živí. Nie je pravdou, že by otec žil len zo sociálnych dávok, ale aj načierno pracuje. Matka platí pôžičky, ktoré si zobrali počas manželstva. Býva v dome u svojich rodičov, v ktorom

býva s nimi a býva tam aj jej postihnutý brat a na poschodí býva jej brat so svojou ženou a dvomi deťmi. S bratom otca neutržiava známosť, iba zobrala na seba na leasing auto pre brata otca.

Matka neskôr v konaní uviedla, že v rozhodujúcom období, ktoré je predmetom tohto konania, t.j. v mesiacoch august r. 2013 až apríl r. 2014 boli obe maloleté deti v osobnej starostlivosti otca, pričom maloletý C. k nej chodieval na víkendy. Vyživovací povinnosť k maloletým deťom si matka neplnila pravidelne v zmysle nariadeného predbežného opatrenia. Deťom kupovala veci, pretože ak by dala otcovi peniaze, tie by išli jeho mame. Uviedla, že na deti prispela asi dvakrát po 80 eur.

Kolízny opatrovník uviedol, že prešetrili pomery v domácnosti otca v auguste 2013 ako aj v októbri 2013, deti sa pritom vyjadrili, že nechcú bývať s matkou. Domácnosť, v ktorej bývajú je riadne vybavená. Na prízemí bývajú starí rodičia maloletých detí a vrchnú časť obýva otec s obidvoma maloletými deťmi. Prešetriť pomery v domácnosti matky sa im nepodarilo, pretože nikto nebol doma, avšak z domu a jeho okolia nevyplýva, že by šlo o sociálne málo podnetné prostredie. Šetrenie vykonali aj v Základnej škole v K., kde v čase šetrenia mal. C. navštevoval 5. ročník ZŠ a mal. F. navštevovala 8. ročník ZŠ. Učiteľka sa vyjadrila, že deti chodia primerane upravené, majú desiate aj školské pomôcky a prejavujú o nich záujem otec a stará matka detí.

Kolízny opatrovník neskôr v konaní uviedol, že vzhľadom na to, že ide o úpravu práv a povinností k mal. deťom za minulé obdobie a vzhľadom na výsledky dokazovania v konaní o rozvod manželstva účastníkov, z ktorého vyplynulo, že deti boli v osobnej starostlivosti otca, navrhuje, aby boli deti na čas do rozvodu zverené do osobnej starostlivosti otca a matke bola určená povinnosť prispievať na ich výživu podľa potrieb maloletých detí, primerane možnostiam a schopnostiam matky.

Z psychologickkej správy referátu poradensko- psychologických služieb, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany zo dňa 6.2.2014 vyplýva, že otec detí uvádzal, že dôvodom aktuálnej situácie je mimomanželský vzťah matky a jej odsťahovanie sa k sestre. Jej odchodu predchádzali dramatické udalosti, ktorých svedkami boli obe deti a ktoré túto situáciu ťažko znášajú. Matka sa prestala o deti zaujímať. Deti mu boli predbežným opatrením zverené do osobnej starostlivosti a chce sa o ne naďalej starať. Pomáha mu pritom jeho matka, s ktorou bývajú v spoločnej domácnosti. Obidve deti odmietli kontakt s matkou, bolo pre neho ťažké ich k tomu nútiť. Počas Vianoc síce matku navštívili, ale nedopadlo to dobre a obaja sa chceli vrátiť domov. Medzi ním a deťmi je vybudovaný pekný vzťah a majú u neho zabezpečené všetko čo potrebujú. Matka svoj odchod zo spoločnej domácnosti odôvodňovala nezhodami medzi ňou a svokrou. Popierala, že by mala mimomanželský vzťah s manželovým bratom. Nesúhlasila s tým, aby bol maloletý zverený otcovi, pretože podľa nej majú pekný vzťah a syn ju potrebuje. Dcéra je problémová, chce byť s otcom, pretože tento jej všetko dovolí. Otec s deťmi manipuluje a nedovolí jej sa s nimi stretávať. Uvažovala tiež o striedavej starostlivosti, pokiaľ ide o maloletého C.. Maloletá F. jednoznačne prezentovala potrebu žiť v spoločnej domácnosti s otcom a bratom, ku ktorým má pekný vzťah. Pekný vzťah verbalizovala aj k starým rodičom, najmä k starej matke. K matke zaujala kritický postoj, hanbí sa za jej správanie, odmieta sa s ňou kontaktovať. Maloletý C. odchod matky zo spoločnej domácnosti intenzívne prežíval, matka ho sklamala, nerozumel, prečo od nich odišla mal snahu sa s ňou stretnúť, no bolo to pre neho ďalšie sklamanie. Doma mu je dobre, otec s babkou sa o neho a sestru starajú a sú na nich dobrí. Maloletý uviedol, že chce bývať s otcom a sestrou, k matke stratil dôveru, pretože ho klame. Zo správy vyplýva záver, že matka zaujala ambivalentný postoj k plneniu si svojich rodičovských povinností a jej aktuálne potreby sa stali pre ňu dôležitejšie ako potreby maloletých detí. Otec sa stal v tejto situácii pre deti zdrojom bezpečia a istoty, prostredie v ktorom v súčasnosti deti žijú a vyrastajú saturuje ich individuálne potreby a odmietajú ho zmeniť. Strata dôvery k matke u oboch narušila ich vzťahovú väzbu k nej, najmä u maloletého C.. Maloletá F. mala vždy silnejšiu vzťahovú väzbu k otcovi a matka jej v podstate nechýba. Zverenie detí do osobnej starostlivosti otca v súčasnosti spĺňa požiadavku najlepšieho záujmu maloletých detí.

Zo správy kolízneho opatrovníka o prešetrovaných pomeroch v domácnosti matky zo dňa 18.10.2013 vyplýva, že vykonali šetrenie na adrese D. č. XXX, kde im však nikto neotvoril. Zistili však, že dom je udržiavaný v podmienkach vhodných pre výchovu a starostlivosť o dieťa. Nič nenasvedčovalo tomu, že by išlo o sociálne málo podnetné prostredie.

Z uznesenia Okresného súdu Trnava č. k. 20P/154/2013-19 zo dňa 14.8.2013, právoplatného dňa 19.8.2013 ohľadne mal. F. a dňa 25.10.2013 ohľadne mal. C. vyplýva, že týmto predbežným opatrením boli obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca, pričom matka bola zaviazaná na platenie výživného na mal. F. v sume 50 eur mesačne a na mal. C. v sume 30 eur mesačne.

Z rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 10P/60/2013- 15.4.2014, právoplatného dňa 23.4.2014 vyplýva, že manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené, a na čas po rozvode bola schválená dohoda matky a otca o výkone rodičovských práv a povinností, v zmysle ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca, matka bola zaviazaná platiť na výživu maloletej F. sumu 40 eur mesačne a na výživu mal. C. sumu 30 eur mesačne. Dohoda rodičov o styku s maloletými deťmi bola taká, že matka je oprávnená stýkať sa s maloletými deťmi každý páry kalendárny týždeň v roku v sobotu od 15:00 hod. do 20:00 hod.

Z listu vlastníctva č. 71 vedeného katastrálnym odborom Okresného úradu Hlohovec podľa stavu ku dňu 16.8.2013 súd zistil, že rodičia boli podielovými spoluvlastníkmi rodinného domu s. č. XXX, na parc. č. XX a to každý v 1. Z dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva uzatvorenej medzi matkou a otcom súd zistil, že na základe tejto dohody predmetný rodinný dom nadobudol do svojho výlučného vlastníctva otec mal. detí a to bez akejkoľvek finančnej či nefinančnej náhrady.

Z lekárskeho správ matky súd zistil, že táto bola liečená pre malígny melanóm dolnej končatiny vrátane bedra, navštevovala Onkologický ústav sv. Alžbety, s.r.o.

Z lekárskeho správ otca súd zistil, že tento navštevoval ortopedickú a neurologickú ambulanciu.

Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že matka pracovala od 13.9.2013 do 27.1.2014 v Personal Network s.r.o., následne od 31.3.2014 do 22.5.2014 bola zamestnancom LUTO Automotive s.r.o.

Z potvrdenia ÚPSVaR Piešťany zo dňa 31.3.2014 súd zistil, že matka požiadala dňa 17.3.2014 o poskytnutie dávky v hmotnej núdzi.

Z potvrdenia Personal Network s.r.o. vyplýva, že matka dosiahla čistú mzdu bez daňového bonusu v septembri 2013 - 167,15 eura, v októbri 2013 - 292,48 eura, v novembri 2013 - 264,62 eura, v decembri 2013 - v sume 285,51 eura a v januári 2014 v sume 86,05 eura.

Z potvrdenia Personal Network s.r.o. zo dňa 27.1.2014 vyplýva, že matka bola v období od 7.11.2013 do 10.11.2013 a potom v období od 8.1.2014 do 26.1.2014 práceneschopná. Matke bola v novembri vyplatená náhrada príjmu 17,03 eura. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne vyplýva, že matke bola za obdobie od 18.1.2014 do 26.1.2014 vyplatená nemocenská v sume 55 eur.

Z potvrdenia ÚPSVaR Piešťany vyplýva, že matka bola v období od 19.2.2014 do 30.3.2014 evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Matka poberala v roku 2013 až do decembra 2014 prídavok na dieťa na mal. C. a mal. F. v sume 46,20 eura a v januári 2014 v sume 47,04 eura. Matka tiež poberala dávky v hmotnej núdzi a to v období január 2013 až júl 2013 v sume 289,20 eura (so spoločne posudzovanými osobami), v mesiacoch august 2013 až september 2013 v sume 118,30 eura (ako jednotlivec). Ďalej poberala dávky v hmotnej núdzi v marci 2014 v sume 61,60 eura a v apríli 2014 v sume 51,60 eura.

Z potvrdenia Luto Automotive s.r.o. - zamestnávateľa matky vyplýva, že matka bola zamestnaná v ich spoločnosti od 31.3.2014 do 22.5.2014, jej čistý príjem v mesiaci marec 2014 bol 13,38 eura, v mesiaci apríl 2014 bol 451,28 eura a v mesiaci máj bol 285,04 eura.

Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že otec pracoval naposledy pre Ing. Roman Turba - BYVEX a to v období od 14.1.2011 do 30.6.2011, aktuálne zamestnaný nie je.

Z potvrdenia Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec súd zistil, že otec bol poberateľom dávky v hmotnej núdzi a to v mesiacoch august 2013 až január 2014 v sume 164,70 eura, s tým, že vyplácanie tejto dávky trvá. Otec je od 28.8.2013 vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a evidencia trvá. Otec je ďalej od januára 2014 poberateľom prídavku na dieťa v sume 47,04 eura.

Z potvrdenia Obce K. vyplýva, že otec má za rok 2013 zaplatené všetky dane a poplatky a to daň z nehnuteľnosti 39,42 eura, poplatok za KO a DSO 23,94 eura, daň za psa 3 eur, poplatok za KTV 19,92 eura, platbu za vodu 43,50 eura.

Z potvrdenia Sociálnej poisťovne vyplýva, že p. M. W. je poberateľkou starobného dôchodku v sume 247,70 eura mesačne.

Predmetom konania je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom C. a F..

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 a 4 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného (1). Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi (4).

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa ustanovenia § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť lehotu dlhšiu alebo určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí.

V danom prípade súd rozhodoval o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom za obdobie spätne na čas do rozvodu manželstva rodičov maloletých detí. Otec podal dňa 6.8.2013 návrh na úpravu práv a povinností k maloletým deťom, pretože matka odišla zo spoločnej domácnosti a on zostal na ich starostlivosť sám. Následne dňa 21.8.2013 podala matka na Okresný súd Nitra návrh na rozvod manželstva, ktorý bol postúpený tunajšiemu súdu a o ktorom rozhodol Okresný súd Trnava rozsudkom č. k. 10P/60/2013 - 106 zo dňa 15.4.2012, právoplatným dňa 23.4.2014. O rozvode manželstva účastníkov bolo teda rozhodnuté skôr ako o návrhu otca na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom. Rozsudkom o rozvode manželstva boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na výživu maloletej F. sumou 40 eur mesačne a na výživu maloletého C. sumou 30 eur mesačne.

Otec maloletých detí podal tiež dňa 25.7.2013 návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žiadal zveriť maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti a upraviť otázku výživného. Uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 20P/154/2013-19 zo dňa 14.8.2013, právoplatným dňa 19.8.2013 ohľadne mal. F. a dňa 25.10.2013 ohľadne mal. C. vyplýva, že týmto predbežným opatrením boli obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca, pričom matka bola zaviazaná na platenie výživného na mal. F. v sume 50 eur mesačne a na mal. C. v sume 30 eur mesačne. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že vzhľadom na návrh navrhovateľa, správu kolízneho opatrovníka a tiež vyjadrenie maloletých detí, že chcú bývať v spoločnej domácnosti so svojim otcom, pretože otec sa o deti riadne stará, zabezpečuje im starostlivosť a opateru akú si vyžadujú pre svoj vek, predbežným opatrením zveril maloleté deti do starostlivosti otca. Pokiaľ ide o pomery matky súd zistil, že matka poberá iba dávku v hmotnej núdzi, ktorú poberali ako rodina a to v sume 280 eur, okrem toho matka poberá aj rodinné prídavky na obe maloleté deti. Výživné určené predbežným opatrením súd považoval na postačujúce otcovi na hradenie základných potrieb, ktoré s maloletými deťmi má.

V danom prípade je teda otázka úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom s konečnou platnosťou vyriešená rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 10P/60/2013 - 106 zo dňa 15.4.2012, právoplatným dňa 23.4.2014.

Súd teda v tomto konaní rozhodoval o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom spätne za obdobie do rozvodu manželstva rodičov, t. j. od podania návrhu otca dňa 6.8.2013 do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva dňa 23.4.2014. Na základe výsledkov dokazovania dospel súd k záveru, že sú splnené zákonné podmienky pre úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom C. a F. na toto obdobie, pretože rodičia maloletých detí v tomto období spolu nežili, matka odišla zo spoločnej domácnosti a deti zostali v osobnej starostlivosti otca. Rodičia sa pritom nedohodli o úprave

výkonu rodičovských práv a povinností. Medzi účastníkmi nebola sporná skutočnosť, že starostlivosť o deti v období od 6.8.2013 do 23.4.2014, t. j. v čase do rozvodu rodičov, skutočne osobne zabezpečoval otec maloletých detí, uvedené vyplýva tak z vyjadrení matky, otca ako aj zo správ kolízneho opatrovníka o prešetrovaných pomeroch. Zo správy kolízneho opatrovníka tiež vyplynulo, že deti sa v uvedenom období vyjadrili, že nechcú bývať s matkou. Rovnako zo psychologickkej správy referátu poradensko-psychologických služieb, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany zo dňa 6.2.2014 vyplynulo, že otec uviedol, že deti mu boli predbežným opatrením zverené do osobnej starostlivosti a chce sa o ne naďalej starať, pomáha mu pritom jeho matka, s ktorou bývajú v spoločnej domácnosti, medzi ním a deťmi je vybudovaný pekný vzťah a majú u neho zabezpečené všetko čo potrebujú. Maloletá F. jednoznačne prezentovala potrebu žiť v spoločnej domácnosti s otcom a bratom, ku ktorým má pekný vzťah, k matke zaujala kritický postoj. Maloletý C. uviedol, že doma (u otca) mu je dobre, otec s babkou sa o neho a sestru starajú a sú na nich dobrí. Maloletý uviedol, že chce bývať s otcom a sestrou, k matke stratil dôveru. Zo správy vyplýva záver, že matka zaujala ambivalentný postoj k plneniu si svojich rodičovských povinností a jej aktuálne potreby sa stali pre ňu dôležitejšie ako potreby maloletých detí. Otec sa stal v tejto situácii pre deti zdrojom bezpečia a istoty, prostredie v ktorom v súčasnosti deti žijú a vyrastajú saturuje ich individuálne potreby a odmietajú ho zmeniť. Zverenie detí do osobnej starostlivosti otca v spĺňa požiadavku najlepšieho záujmu maloletých detí.

Vzhľadom na všetky zistené skutočnosti súd rozhodol tak, že maloletého C. a maloletú F. zveril na čas do rozvodu manželstva rodičov detí do osobnej starostlivosti otca, keď jednak mal za to, že takéto rozhodnutie je v najlepšom záujme maloletých detí, čo vyplynulo zo správ kolízneho opatrovníka, správy psychologičky ako aj vyjadrení samotných maloletých detí, ktoré vyjadrili vôľu zostať u otca. Zároveň súd zohľadnil podstatnú skutočnosť, a to, že v období rozhodujúcom pre toto konanie t. j. od 6.8.2013 do 23.4.2014 reálne osobnú starostlivosť o maloleté deti naozaj zabezpečoval výlučne otec maloletých detí. Súd ďalej rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, pretože u žiadneho z nich nezistil dôvody, pre ktoré by bolo potrebné jeho rodičovské práva i povinnosti v tomto smere obmedziť.

Spolu s rozhodovaním o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, musí súd nevyhnutne rozhodnúť aj o výživnom pre maloleté deti. Súd určuje výšku výživného podľa zásad určených v ustanovení § 62 a nasl., pričom prihliada na schopnosti možnosti, majetkové a príjmové pomery oboch rodičov ako aj potreby maloletých detí. Súd zohľadnil skutočnosť, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom plnenie vyživovacej povinnosti rodičov je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým dieťa nie je schopné sa samé živiť.

V danom prípade súd zistil, že matka poberala v období január 2013 až júl 2013 dávky v hmotnej núdzi v sume 289,20 eura (so spoločne posudzovanými osobami), v mesiacoch august 2013 až september 2013 v sume 118,30 eura (ako jednotlivec). Matka pracovala od 13.9.2013 do 27.1.2014 v Personal Network s.r.o., kde dosiahla čistú mzdu bez daňového bonusu v septembri 2013 - 167,15 eura, v októbri 2013 - 292,48 eura, v novembri 2013 v sume 264,62 eura, v decembri 2013 - v sume 285,51 eura a v januári 2014 v sume 86,05 eura. Matka bola v období od 7.11.2013 do 10.11.2013 a potom v období od 8.1.2014 do 26.1.2014 práceneschopná. Matke bola v novembri vyplatená náhrada príjmu 17,03 eura a za obdobie od 18.1.2014 do 26.1.2014 jej vyplatená nemocenská v sume 55 eur. Matka bola v období od 19.2.2014 do 30.3.2014 evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Dňa 17.3.2014 matka požiadala o poskytnutie dávky v hmotnej núdzi, táto jej bola vyplatená v marci 2014 v sume 61,60 eura a v apríli 2014 v sume 51,60 eura. Od 31.3.2014 do 22.5.2014 bola matka zamestnancom LUTO Automotive s.r.o., jej čistý príjem v mesiaci marec 2014 bol 13,38 eura, v mesiaci apríl 2014 bol 451,28 eura a v mesiaci máj bol 285,04 eura. Matka poberala v roku 2013 až do decembra 2014 prídavok na dieťa na mal. C. a mal. F. v sume 46,20 eura a v januári 2014 v sume 47,04 eura.

Otec pracoval naposledy pre Ing. Roman Turba - BYVEX a to v období od 14.1.2011 do 30.6.2011, aktuálne zamestnaný nie je. Otec je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a to v mesiacoch august 2013 až január 2014 v sume 164,70 eura, s tým, že vyplácanie tejto dávky trvá. Otec je od 28.8.2013 vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a evidencia trvá. Otec je ďalej od januára 2014 poberateľom prídavku na dieťa v sume 47,04 eura.

Otec uvádzal, že všetky svoje finančné prostriedky používa na základné potreby seba a detí, mesačne má výdavky na plyn v sume 40 eur, na elektrinu v sume 89 eur a z toho čo mu zostane, kúpi niečo deťom - oblečenie a topánky. Uviedol, že nemá žiaden majetok, cennosti ani vklady v peňažných ústavoch. Býva v spoločnej domácnosti aj so starými rodičmi detí, ktorí poberajú životné minimum, pričom súd z pripojeného spisu zistil, že p. M. W. je poberateľkou starobného dôchodku v sume 247,70 eura mesačne.

Matka uvádzala, že nič nevlastní, spláca len pôžičky, nemá za čo deťom kupovať darčeky, musí chodiť do Bratislavy na kontroly, pričom jedna cesta ju stojí 50 eur. Býva v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, postihnutým bratom, ďalším bratom jeho ženou a dvoma deťmi.

Vzhľadom na všetky zistené skutočnosti, súd ustálil, že matka v rozhodujúcom období od 6.8.2013 do 23.4.2014, poberala v mesiaci august 2013 až september 2013 dávku v hmotnej núdzi v sume 118,30 eura, od 13.9.2013 do 27.1.2014 pracovala v Personal Network s.r.o., kde dosiahla čistú mzdu v septembri 2013 - 167,15 eura, v októbri 2013 - 292,48 eura, v novembri 2013 - 264,62 eura, v decembri 2013 - v sume 285,51 eura a v januári 2014 v sume 86,05 eura. V novembri bola matke vyplatená náhrada príjmu 17,03 eura a za obdobie od 18.1.2014 do 26.1.2014 jej bola vyplatená nemocenská v sume 55 eur. Matka bola v období od 19.2.2014 do 30.3.2014 evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie, podporu nepoberala. V marci 2014 jej bola vyplatená dávka v hmotnej núdzi v sume 61,60 eura a v apríli 2014 v sume 51,60 eura. Od 31.3.2014 do 22.5.2014 bola matka zamestnancom LUTO Automotive s.r.o., jej čistý príjem v mesiaci marec 2014 bol 13,38 eura, v mesiaci apríl 2014 bol 451,28 eura. Matka poberala v roku 2013 až do decembra 2014 prídavok na dieťa na mal. C. a mal. F. v sume 46,20 eura a v januári 2014 v sume 47,04 eura. Otec bol za celé rozhodujúce obdobie poberateľom dávky v hmotnej núdzi v sume 164,70 eura mesačne. Od januára 2014 je poberateľom prídavku na dieťa v sume 47,04 eura. Rodičia osobitné výdavky maloletých detí neuvádzali, otec uviedol, že zo svojho príjmu hradí nevyhnutné životné potreby detí a ak mu niečo zostane kupuje im oblečenie a topánky. Matka uvádzala, že deťom v tomto období kupovala nejaké veci, otcovi detí peniaze nedávala.

Vzhľadom na takto zistené príjmové pomery a schopnosti rodičov detí, a odôvodnené potreby maloletých detí, dospel súd k záveru, že je dôvodným určiť výživné matke pre maloletého C. v sume 30 eur mesačne a na maloletú F. v sume 50 eur mesačne, ktoré výživné súd uložil matke platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca. Takto určenú výšku výživného považoval súd za zodpovedajúcu odôvodneným potrebám maloletých detí, ako i za primeranú schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom matky, berúc do úvahy zásadu, že životná úroveň detí a rodičov má byť rovnaká a vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom je prvoradá. Povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily dôslednému zabezpečeniu výživy maloletých detí, ktoré sú v plnej miere odkázané výživou na svojich rodičov. Počiatok vyživovacej povinnosti matky súd určil od podania návrhu otca na súd t. j. odo dňa 6.8.2013 až do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva rodičov maloletých detí, vzhľadom na to, že predmetné konanie sa týkalo úpravy práv a povinností k deťom na čas do rozvodu rodičov.

Pretože súd priznal maloletým deťom výživné za presne určené obdobie spätne od 6.8.2013 (odo dňa podania návrhu) do 23.4.2014 (právoplatnosť rozsudku o rozvode manželstva účastníkov), pričom súd mal za to, že matka v tomto rozhodujúcom období výživné na deti riadne neplatila, keď otec maloletých detí uviedol, že nezaplatila v tomto období žiadnu finančnú čiastku, matka sama uvádzala, že vyživovaciu povinnosť si neplnila riadne, že otcovi dala asi dvakrát po 80 eur, čo však nepreukázala a na výzvu súdu, aby predložila doklady preukazujúce platenie výživného otcovi nereagovala, vznikol matke za obdobie od 6.8.2013 do 23.4.2014 nedoplatok na zročnom výživnom pre maloletého C. v sume 265,16 eura (za pomernú časť dní mesiaca august 2013 t. j. 30 eur: 31 dní x 26 dní = 25,16 eura a za obdobie od septembra 2013 do apríla 2014- 8x 30 eur = 240 eur), ktorý súd povolil matke v súlade s ustanovením § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku splácať v mesačných splátkach po 20 eur pod hrozbou straty výhody splátok, čo znamená, že ak matka zmešká čo i len jednu splátku, stane sa splatným celý dlh. Ďalej vznikol matke za obdobie od 6.8.2013 do 23.4.2014 nedoplatok na zročnom výživnom pre maloletú F. v sume 441,94 eura (za pomernú časť dní mesiaca august 2013 t. j. 50 eur: 31 dní x 26 dní = 41,94 eura a za obdobie od septembra 2013 do apríla 2014- 8x 50 eur = 400 eur), ktorý súd povolil matke v súlade s ustanovením § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku splácať v mesačných splátkach

po 30 eur pod hrozbou straty výhody splátok, čo znamená, že ak matka zmešká čo i len jednu splátku, stane sa splatným celý dlh.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na ich náhradu, pretože prejednával vec v konaní, ktoré mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave. Podanie odvolania otcom maloletých detí by však bolo neúčinné, pretože sa odvolania výslovne vzdal do zápisnice na súde po vyhlásení tohto rozsudku.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z.; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.